

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะเสนอวิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล โดยจะกล่าวถึงรายละเอียดตามลำดับดังนี้ วัตถุประสงค์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนตามโครงการนาร่องขยายโอกาสทางการศึกษามาศษังคิย ปีการศึกษา 2533 ประกอบด้วย 2 กลุ่มคือ

1. ผู้บริหารโรงเรียน จากโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนตามโครงการนาร่องขยายโอกาสทางการศึกษามาศษังคิย ปีการศึกษา 2533 จำนวน 119 โรงเรียน ได้กลุ่มประชากร 119 คน

2. ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 ในปีการศึกษา 2534 จากโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนตามโครงการนาร่องขยายโอกาสทางการศึกษามาศษังคิย ปีการศึกษา 2533 จำนวน 119 โรงเรียน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนครูผู้สอนทั้งหมด 1,623 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (จากตารางสุ่มของ Krejcie and Morgan, 1970) 310 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาหลักการ และแนวคิดจากตำรา เอกสาร หนังสือ ตลอดจนสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา เครื่องมือ เป็นแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารและครุมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบ (check list) ถามเกี่ยวกับสภาพภาพของ ผู้ตอบแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจชนิดเลือกตอบ (multiple choice) ถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

1. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย

1.1 การเตรียมการ

1.1.1 ศึกษา ค้นคว้า เกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ขอบข่ายงานวิชาการโรงเรียน บทบาทและหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ความต้องการจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการ

1.1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย จากขอบข่ายการปฏิบัติงานวิชาการภายในโรงเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532) โดยครอบคลุม ขอบข่ายงานดังต่อไปนี้

- งานหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้
- งานการเรียนการสอน
- งานสื่อการเรียนการสอน
- งานการวัดและประเมินผล
- งานห้องสมุด
- งานการนิเทศการศึกษา
- งานการวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน
- งานการส่งเสริมการเรียนการสอน
- งานการประชุมอบรมทางวิชาการ

1.2 การประชุมอบรมทางวิชาการ

- สร้างแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

1. แบบสอบถาม ถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสำรวจ
2. แบบสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการภายในโรงเรียน มีจำนวน 60 ข้อ ลักษณะของแบบสำรวจเป็นแบบเลือกตอบ (multiple choices) คำตอบมี 4 ตัวเลือก โดยมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว การสอบถามมีรายละเอียดและจำนวนข้อดังนี้

1. งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ตั้งแต่ข้อ 1-9 จำนวน 9 ข้อ แบ่งเป็น

- จัดหาหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร
- ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตร
- การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
- การนำหลักสูตรไปใช้

2. งานการเรียนการสอน ตั้งแต่ข้อ 10-19 จำนวน 10 ข้อ

แบ่งเป็น

- การจัดครูเข้าสอน
- การจัดตารางสอน
- การเตรียมการสอน
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- การสาธิตการสอน
- การสอนซ่อมเสริม

3. งานสื่อการเรียนการสอน ตั้งแต่ข้อ 20-25 จำนวน 6 ข้อ

แบ่งเป็น

- การจัดสื่อการเรียนการสอน
- การใช้สื่อการเรียนการสอน
- การเก็บบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน

แบ่งเป็น

4. งานวัดและประเมินผล ตั้งแต่ข้อ 26-34 จำนวน 9 ข้อ

- การศึกษาทำความเข้าใจระเบียบการวัดและประเมินผลตามหลักสูตร
- การจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลตามหลักสูตร
- การใช้เครื่องมือและประเมินผล

5. งานห้องสมุด ตั้งแต่ข้อ 35-40 จำนวน 6 ข้อ แบ่งเป็น

- การจัดหา จัดทำเอกสาร หนังสือสำหรับครูและนักเรียน
- การเก็บรักษาหนังสือ
- การให้บริการ

6. งานนิเทศการศึกษา ตั้งแต่ข้อ 41-49 จำนวน 9 ข้อ แบ่งเป็น

- การจัดนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
- การนิเทศการสอน
- กิจกรรมการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

7. งานการวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน ตั้งแต่ข้อ 50-55

จำนวน 6 ข้อ แบ่งเป็น

- การวางแผนและแผนปฏิบัติงานวิชาการ
- การปฏิบัติงานวิชาการตามแผน
- การประเมินผลแผนงานวิชาการ

8. งานส่งเสริมการสอน ตั้งแต่ข้อ 56-57 จำนวน 2 ข้อ แบ่งเป็น

- การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน

9. งานประชุมอบรมทางวิชาการ ตั้งแต่ข้อ 58-60 จำนวน 3 ข้อ

แบ่งเป็น

- การจัดอบรมทางวิชาการ
- การประชุมครูภายในโรงเรียน

- นำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความตรงในเนื้อหา และภาษาที่ใช้ จำนวน 7 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก ข) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อขอความอนุเคราะห์ทำให้ออกหนังสือแจ้งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด (ยกเว้น กรุงเทพฯ) ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร (รายชื่อโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรอยู่ในภาคผนวก ค)

การส่งและเก็บแบบสำรวจ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสำรวจการวิจัยไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรทางไปรษณีย์ การเก็บรวบรวมข้อมูลได้สอดซองเปล่าและติดตราไปรษณียากร ให้โรงเรียน เพื่อให้ส่งกลับมายังผู้วิจัย จำนวนแบบสำรวจที่ส่งไปทั้งหมด 429 ชุด ได้รับคืน 399 ฉบับ เป็นฉบับสมบูรณ์ 399 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.01 ของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของแบบสำรวจที่ส่งไปและได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวนแบบสำรวจ (ฉบับ)			
	ส่งไป	กลับคืนมา	สมบูรณ์	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	119	97	97	81.51
ครู	310	302	302	97.42
รวม	429	399	399	93.01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสภาพส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยคำนวณค่าร้อยละนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารและครู วิเคราะห์โดยใช้มัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรายข้อ และหาระดับความต้องการที่จะรับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารและครู เป็นรายด้านและรายข้อ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย